

بسم الله الرحمن الرحيم

موج افزایش سرسام آور قیمت‌ها در اردن

(ترجمه)

پرسش:

موجی از افزایش سرسام آور قیمت‌ها؛ اردن را فرا گرفته و بر کالاهای اساسی غذایی مانند مرغ، روغن و گوشت سرخ و هم‌چنین سایر کالاها تأثیر گذاشته است. آیا این بحران معیشتی گذرا است یا بر نظام اقتصادی اردن در نتیجه روابط منطقه‌ای و بین‌المللی آن فشار وارد می‌کند؟ و این شایعه که بیماری کرونا و جنگ روسیه و اوکراین دلیل گرانی است، چقدر صحت دارد؟

پاسخ: بررسی وضعیت اقتصادی اردن موارد زیر را نشان می‌دهد:

اول: علت اصلی افزایش قیمت‌ها در اردن را می‌توان در عدم توجه دولت به رعیتش خلاصه کرد؛ زیرا بحر میت به دلیل بهره‌برداری رژیم یهود از آب‌های رود اردن و آب‌های بحر میت که یهودیان در سواحل آن تأسیسات صنعتی، بهداشتی و معدنی برپا کردند، خشکیده است. از سوی دیگر، اردن در حال ساخت تأسیسات کوچکی است که نفعی به مردم نمی‌رساند و از گرسنگی کفایت شان نمی‌کند. اردن از اکتشاف مؤثر نفت و گاز در اطراف بحر میت خودداری می‌نماید که برخی منابع تخمین زده‌اند که منابع انرژی آن نشان دهنده ثروت عظیم و درجه اول است، در حالی که خزانه‌داری دولت، ضررهای زیادی در واردات گاز از رژیم یهودی برای راه‌اندازی پایگاه‌های برق، علاوه بر سایر مصارف گاز، متحمل می‌شود.

اردن از زاویه‌ای دیگر به واردات گاز از کشورهای حاشیه خلیج فارس که از آن غنی هستند، توجهی نمی‌کند و از جهت مهم‌تر پایگاه هسته‌ای برای تولید برق و بهره‌برداری از مقادیر عظیم اورانیوم در شکم اراضی اردن نمی‌سازد. با وجود برخی "سروصداها" در مورد مطالعات در این زمینه، نظام اردن اگر صادق و مخلص باشد، می‌تواند با این اقدام به تامین‌کننده شماره یک برق در کل منطقه تبدیل شود؛ زیرا انرژی هسته‌ای عظیمی در قلمرو آن ذخیره شده است.

دوم: زمانی که مردم اردن برای پرداخت بخشی از قبض‌های برق خود در خانه‌ها و کارخانه‌جات‌شان تا حدی به انرژی خورشیدی متکی بودند؛ دولت چشمان خود را به روی آن‌ها باز کرد و تهدید نمود که برای متوقف کردن این روند و محدودیت، مالیات بر خورشید و هوا (انرژی باد) وضع خواهد کرد. کارشناسان حوزه انرژی و اقتصاد؛ اقدام دولت برای اعمال دو دینار هزینه را در مقابل هرکیلو ظرفیت تولید پنل‌های خورشیدی که شهروندان در منازل خود استفاده می‌کنند، از شهروندانی که از این انرژی رایگان بهره‌مند می‌شوند، محکوم کردند. با توجه به این که این پنل‌ها هزینه‌ای به دولت ندارند و با هزینه شهروندی نصب می‌شود. (وب سایت ۲۰۲۲/۳/۳، ۲۴]۵)

سوم: یکی از دلایل موج گرانی کنونی در اردن، پیوند اقتصاد اردن به کشورهای سرمایه‌داری است، زیرا دلار آمریکا ذخیره بانک مرکزی اردن است که از دینار حمایت می‌کند. دینار اردن با دلار بالا و پایین می‌چرخد و این بدان معناست که ناتوانی دولت در پذیرش طلا به عنوان ذخیره، اقتصاد اردن را به یکی از وابستگی‌های بین‌المللی اقتصاد آمریکا تبدیل کرده و یکی از مظاهر این وابستگی این است که آمریکا پس از همه‌گیری کرونا، پس از رسیدن به صفر، شروع به افزایش نرخ سود قرضه‌ها کرد که باعث شد بانک مرکزی اردن هم‌چنان برای بالا بردن نرخ سود قرضه‌ها تصمیم‌گیرد: بانک مرکزی اردن برای افزایش نرخ سود در تمام ابزارهای سیاست پولی خود، از یکشنبه گذشته نرخ سود را ۵۰ واحد افزایش داد.

مطابق با تصمیم فدرال ایالات متحده و از ترس قرضداران فردی به بانک‌ها و بخش‌های اقتصادی دستور داده که بانک‌ها نرخ بهره تسهیلات اعتباری از جمله قرض‌های شخصی را افزایش دهند. (نیو عرب، ۲۰۲۲/۵/۱۳) بنابراین، بانک مرکزی اردن از تصمیم بانک فدرال ایالات متحده برای یافتن بخشی از اردنی‌ها پیروی کرد و با کمال تعجب، سود ربوی قرض‌های قبلی آن‌ها در بانک‌های تجاری افزایش یافته و اقساط ربوی آن‌ها که باید پرداخت شود، زیاد گردیده است!

چهارم: علاوه بر این، دولت اردن مردم را زیر بار قرض گذاشته و بدهی‌های دولت در اردن افزایش یافته است (طبق آخرین اطلاعات بانک مرکزی اردن ۲,۳۲ میلیارد دینار در پایان نوامبر سال گذشته به ۳۵,۳۵ میلیارد دینار رسیده است). ۱۱۰,۳ درصد از تولید ناخالص داخلی، در مقایسه با ۳۳,۰۳ میلیارد دینار در پایان سال ۲۰۲۰ و ۱۰۶,۵ درصد از تولید ناخالص داخلی برای آن دوره را تشکیل می‌دهد. (عربی جدید ۲۰۲۲/۰۴/۱۶) به این معنی که کل بدهی حدود ۵۰ میلیارد دلار که بدهی‌های داخلی بانک‌های اردن و بدهی‌های خارجی است.

بر اساس اطلاعاتی که از همان منبع قبلی گزارش شده، اردن سالانه بیش از ۲,۷ میلیارد دلار مالیات جمع‌آوری شده توسط دولت را برای پرداخت این بدهی‌ها (ربا) پرداخت می‌کند؛ این عدد بزرگی است و ۳۷ درصد از ارزش مالیات سالانه‌ای را که دولت از شهروندان جمع‌آوری می‌کند، نشان می‌دهد.

به گزارش روزنامه ایندپندنت عربی، ۲۰۲۲/۱/۱۲: «اردنی‌ها از افزایش مداوم میزان مالیات و عوارضی که در سال‌های اخیر بر آن‌ها تحمیل شده شکایت دارند، زیرا بیشتر درآمد آن‌ها را به خود اختصاص داده است. اردنی‌ها کشور خود را به عنوان تحمیل کننده بیشترین مالیات در منطقه توصیف می‌کنند، زیرا نرخ مالیات بر برخی کالاها و خدمات، مانند موتر و مواد سوخت، بیش از ۷۰ درصد است، در حالی که یک چهارم درآمد اردنی‌ها صرف پرداخت مالیات می‌شود.

بنابراین، مشخص می‌شود که دولت اردن در تلاش است تا وجوه لازم برای رشد اقتصادی را از اقتصاد اردن بگیرد و برای قرض‌های خارجی و داخلی خود را به عنوان سود (ربا) پردازد. بنابراین، بار نهادهای اقتصادی را افزایش داده و خستگی شهروند اردنی را که مالیات هر خرید کوچک یا بزرگ را می‌پردازند، زیاد می‌گرداند. به این معنی که ثمره مالیات‌های انباشته شده در دولت به هدر می‌رود، به ویژه به وام دهندگان خارجی، بدون اینکه به نفع مردم باشد، چنان که شهروندان اردن خدمات برای رعیت را که دولت باید بعد از گرفتن مالیات انجام دهد، درک نمی‌کنند. نه تنها این؛ بلکه برای اغوای بیشتر مردم بهانه‌جویی دارد که پناهندگان سوری سبب عدم رشد اقتصاد و ضعف آن هستند و همه این‌ها برای ریختن خاکستر در چشم است.

در حالی که پناهندگان سوری، اگر دولت اردن می‌خواست از آن‌ها برای حمایت از اقتصاد بهره‌مند شود، عامل مهمی در رشد اقتصادی بودند، مانند کشورهای دیگر مثل آلمان، تا جایی که حریص بود تا آن‌ها را بگیرد و از آن‌ها بهره‌مند شود. اما دولت اردن بیشتر آن‌ها را در اردوگاه‌هایی بسته جمع کرد، انگار که آن‌ها زندانی هستند!

پنجم: یکی از دلایل مرتبط این است که نشاط اساسی زندگی مردم در اردن توسط نظام اردن در دست یهودیان قرار داده شده است، زیرا از آن‌ها آب وارد می‌کند.

۱- یک مقام اردنی گفت که اسرائیل به اردن سالانه ۳۰ میلیون متر مکعب آب بر اساس معاهده صلح امضا شده بین دو کشور در سال ۱۹۹۴ "اعطاء می‌کند. (بی بی سی، ۲۰۲۱/۷/۹) به دلیل موافقت نظام اردن مبنی بر غارت رود اردن از چشمه‌های بالای آن توسط یهودیان سطح آب رودخانه اردن تا حد خشکی کاهش یافته است، در حالی که آب اردن منوط به موافقت رژیم یهودی است که می‌دهد و ممانعت می‌کند، افزایش می‌دهد و کاهش می‌دهد. از یک مقام اسرائیلی نقل شده که گفته است: این توافق اردنی-اسرائیلی عملاً میزان آبی را که اسرائیل در سال جاری به اردن عرضه می‌کند، در دوره زمانی از می ۲۰۲۱ تا می ۲۰۲۲ دو برابر خواهد کرد. به گفته این مقام اسرائیلی، اسرائیل تاکنون ۵۰ میلیون متر مکعب به اردن داده است. (بی بی سی، ۲۰۲۱/۷/۹)

در مورد قیمت آبی که اردن از رژیم یهودی وارد می‌کند، معمولاً به دلیل وحشی‌گری و فساد ظاهری در آن‌ها مخفی نگهداشته می‌شود. اما برخی اخبار به بیرون درز کرده است که این قیمت‌ها علاوه بر قیمت‌های گزاف برای پمپاژ و پالایش، تا ۲۲ سنت در هر متر مکعب به ۴۰ سنت آمریکا در هر متر مکعب می‌رسد. (الجزیره نت، ۲۰۱۱/۶/۶)، به طوری که آب، با توجه به این قیمت‌ها، به یکی از موانع اصلی اقتصاد تبدیل می‌شود. پس از آن که دولت، خود و مردمش را به رژیم یهودیان تسلیم کرده تا آب خالص رود اردن را بگیرد و برای اردن آبی بدهد که در پاکی آن شک است.

۲- به همین ترتیب، نظام اردن به صورت قصدی، بعد از آن که گاز را از کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌گرفت، آن را از این پس به رژیم یهودی وصل کرد، گویی اردن منتظر بود یهودیان گاز طبیعی را در شرق دریای مدیترانه کشف کنند. بنابراین، اوراق قرضه‌های خود را با کشورهای حاشیه خلیج فارس پاره کرده و آن‌ها را با یهودیان پیوند زد. «توافق اردن و اسرائیل» در مورد واردات گاز، از جون ۲۰۲۰، حدود ۴۵ میلیارد متر مکعب گاز برای مدت ۱۵ سال در اختیار اردن قرار خواهد داد. این توافق در بجهت تنش‌های سیاسی بین اسرائیل و اردن و مخالفت مردمی و پارلمانی با این توافق صورت می‌گیرد. (عربی مستقل، ۲۰۲۰/۱/۱) با وجود تنش و مخالفت، همچنان این پیمان منعقد گردید.

ششم: با مطالب فوق، دلایل واقعی وخامت اقتصاد اردن که در آن نرخ بیکاری به ۴۲ درصد رسیده است، روشن می‌شود. (اندیندیت عربی، ۱/۳/۲۰۱۹) اظهارات مربوط به اصلاحات اقتصادی خالی از عمل است؛ به ویژه این که فساد دولتی باعث افزایش اتلاف و تهی شدن پول می‌شود و این وخامت مستمر اقتصادی در اردن؛ دقیقاً همان سیاست اقتصادی است که کشورهای کافر آمریکا و انگلیس به اردن دستور می‌دهند و این دقیقاً همان چیزی است که صندوق بین‌المللی پول از اردن می‌خواهد و این سیاست ادامه دارد، حتی اگر این کشورها بیم داشته باشند که مردم علیه نظام قیام کنند، کمک‌های به سمت آنان خواهند انداخت و از جمله این کمک‌ها، هدایایی است که توسط صندوق بین‌المللی پول برای کاهش بار پرداخت بدهی‌ها ارائه می‌شود. یعنی بازپرداخت سود وام‌های ربوی که توسط دولت در اردن وام گرفته شده است. از جمله این نوع کمک‌ها این است که بریتانیا بیش از ۶۰ کشور و ۴۵۰ مؤسسه مالی را در یک کنفرانس بین‌المللی که در لندن برای حمایت از اقتصاد اردن برگزار شد، گرد هم آورده است و دولت اردن با اکثر وزرای خود در آن شرکت داشتند. (اندیندیت عربی ۰۱/۰۳/۱۳۹۸) اما این کمک‌ها همه برای جلوگیری از انقلاب ملت برای احیای حقوق خود بوده است.

هفتم: بنابراین، دلایل موج کنونی گرانی که مردم اردن را درگیر کرده، روشن است، این‌ها دلایل اصلی و واقعی پشت این موج گرانی هستند. همچنین دلایل دیگر موج جهانی گرانی است که رسانه‌های سراسر جهان از همه‌گیری کرونا سر و صدا می‌کند و نیز دلایل مربوط به جنگ روسیه در اوکراین، اگرچه تأثیر اقتصادی دارد. با این حال می‌توان این موارد را حذف یا کاهش داد. در صورتی که علل عدم تعادل اقتصادی که در بالا توضیح داده شد، با رعایت موازین شرعی به درستی پرداخته شود، در غیر این صورت بدبختی کشور افزایش می‌یابد و قیمت‌ها بلند خواهد بود. الله سبحانه و تعالی راست گفته که فرموده است:

[وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا] [سوره طه، آیه ۱۲۴]

ترجمه: و هر که از یاد من روی بگرداند (و از احکام کتاب‌های آسمانی دوری گزیند)، زندگی تنگ (و سخت و گرفته‌ای) خواهد داشت (چون نه به قسمت و نصیب خدا/دای قانع خواهد شد و نه تسلیم قضا و قدر الهی خواهد گشت).

این امر ادامه خواهد داشت تا زمانی که امت مشکل خود را حل و فصل کند، بر عقیده خود وابسته شود، به ریسمان الله سبحانه و تعالی چنگ زند، رهبری خود را به مؤمنان و فرزندان آگاهش بسپارد و سیاست کشورهای بزرگ را با سقوط مزدوارنش از پا در آورد. خلافت راشدانه‌اش را بر منهج نبوت برپا نماید تا زمین با عدل و آرامش پر گردد و زندگی ذلت بار انسان به زندگی با عزت مبدل گردد و بعد از فقر، فراخی و بعد از سرافکندگی و وابسته‌گی، قدرت و قوت تمکین حاصل شود.

(إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ) [سورة ق، آية ٣٧]

ترجمه: به راستی در این (سرگذشت پیشینیان) بیدارباش و اندرز بزرگی است برای آن که دلی (آگاه) داشته باشد، یا با حضور قلب گوش فرا دارد.

مترجم: احمد صادق امین